

Johann Georg Jakob Carnatz

De Conjugum Megapolitanorum Successione Ab Intestato : Commentatio Inauguralis Juridica

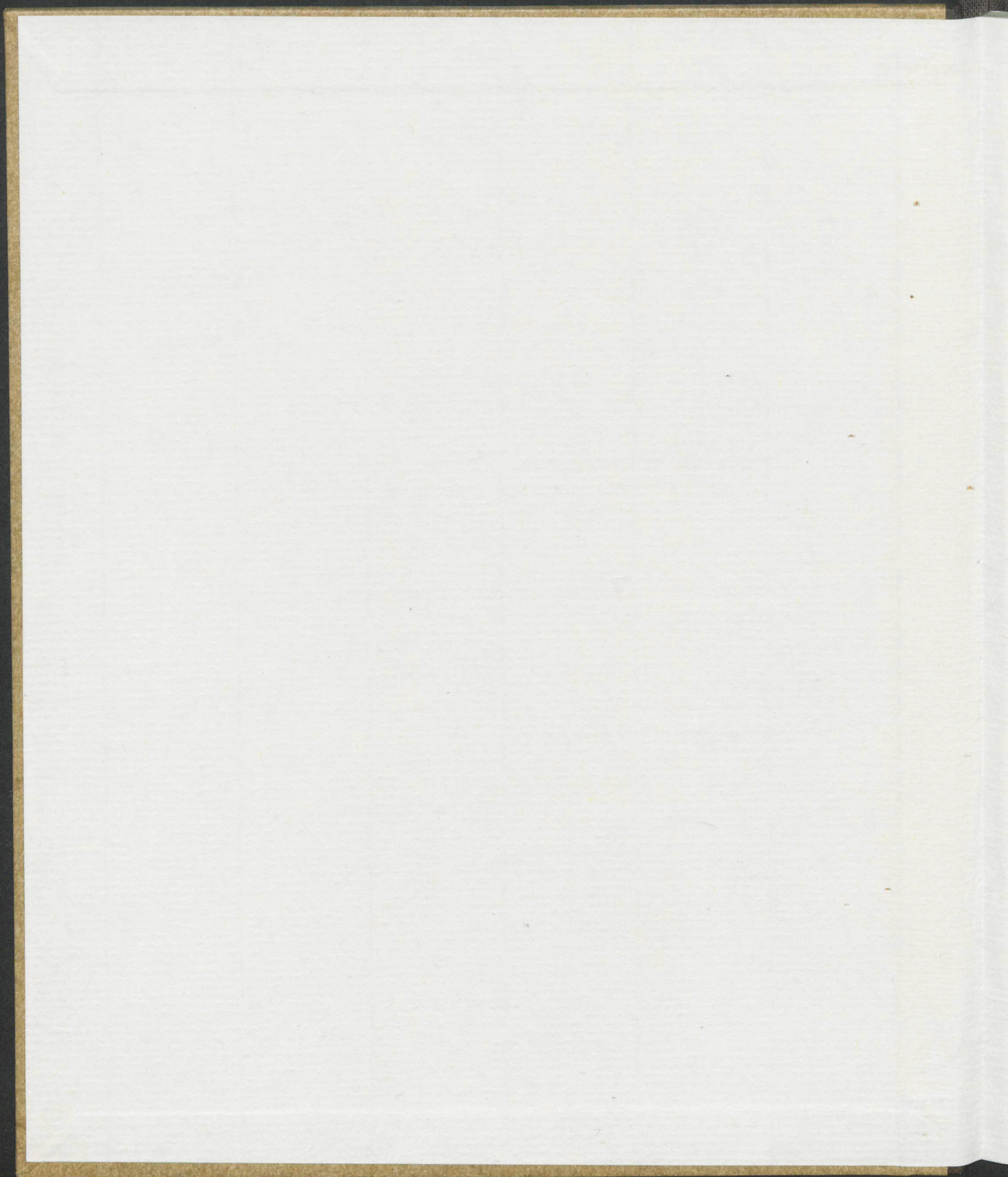
Rostochii: Literis Adlerianis, MDCCCX

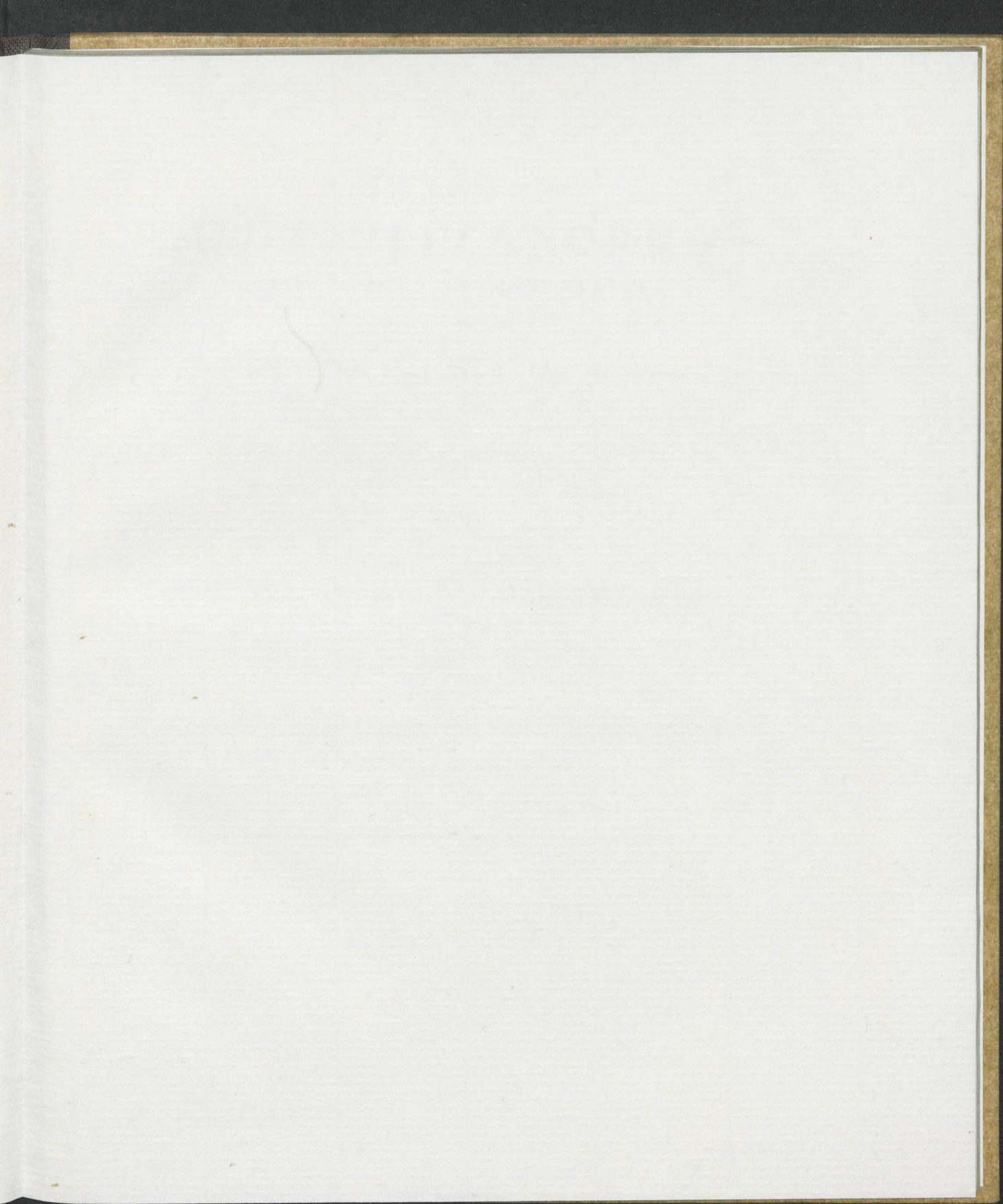
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1005174830>

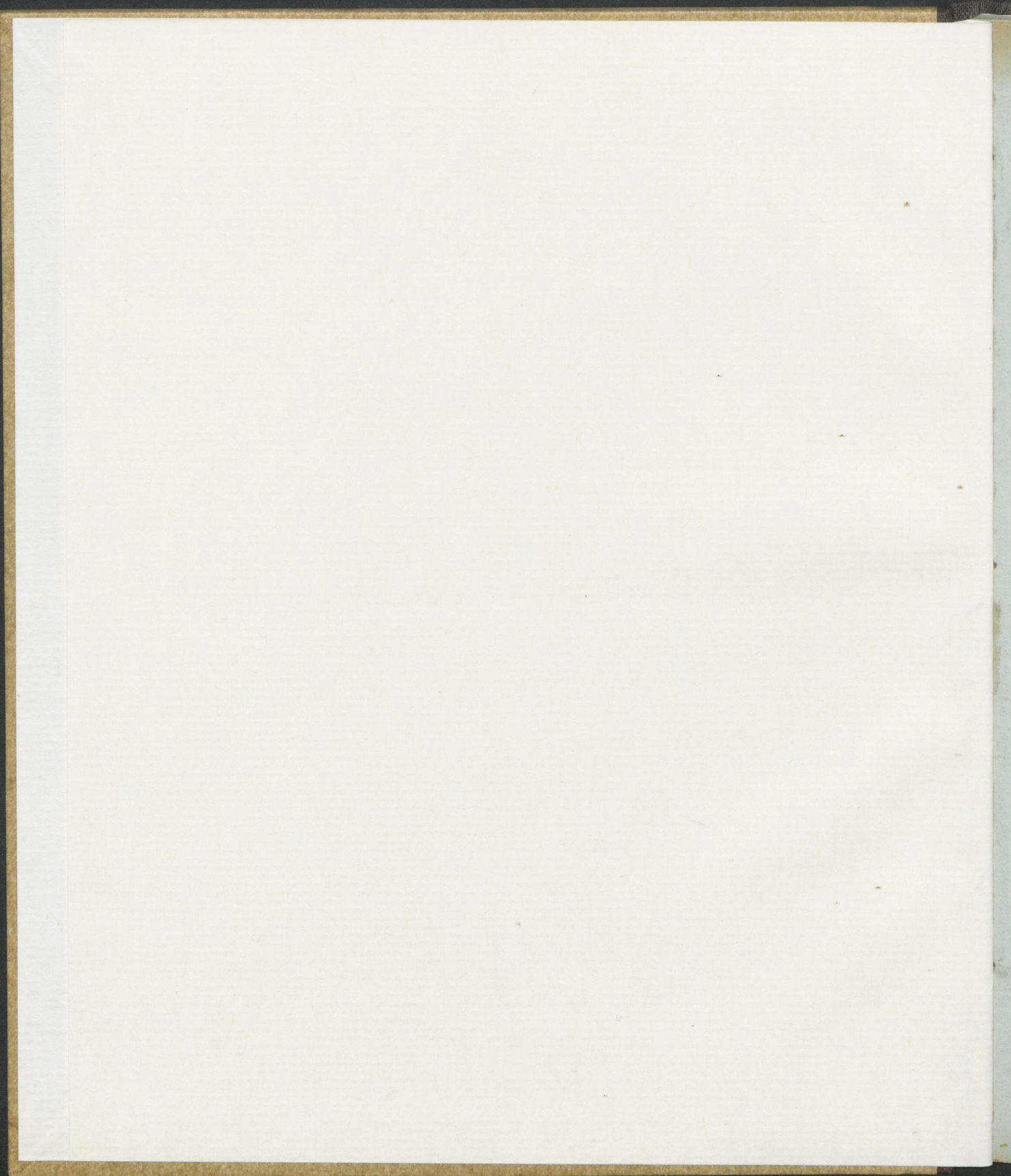
Druck Freier Zugang OCR-Volltext

RU jurist. 1810

Carnatz, J.G. J.

DE
CONJUGUM
MEGAPOLITANORUM
SUCCESSIONE AB INTESTATO

COMMENTATIO INAUGURALIS JURIDICA

QUAM

AUCTORITATE ET CONSENSU

ILLUSTRIS JURECONSULTORUM ORDINIS

IN

ACADEMIA ROSTOCHIENSI

SUMMORUM IN UTROQUE JURE HONORUM
RITE CAPESSENDORUM GRATIA

PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI

SUBMITTIT

JOANNES GEORGIUS JACOBUS CARNATZ

GUSTROA - MEGAPOLITANUS.

ROSTOCHII

LITERIS ADLERIANIS MDCCCX.

1810

DE
CONJUGUM
MEGAPOLITANORUM

SUCCESSIONE AB INTESTATO

COMMENTATIO INAUGURALIS JURIDICA

PRIMA

AUGUSTATE ET CONSENSU

ILLUSTRI JURISCONSULTORUM ORDINIS

IN

ACADEMIA ROSTOCKENSIS

SUMMORUM IN UTROQUE JURE HONORUM
RITE CAPESSENDORUM GRATIA

PUBLICO EXAMINATORUM EXAMINI

PRESENTAT

JOHANNES GEORGIVS JACOBVS CARNATZ

PROFESSOR JURIS

ROSTOCKII

LITTERIS ACADEMICIS

VIRIS

ILLUSTRISSIMIS, EXCELLENTISSIMIS

ATQUE

CONSULTISSIMIS

quocunque devotionis atque honoris et reverentiae
cultu semper prosequendis et venerandis,

VIRIS

ILLUSTRISSIMIS EXCELLENTISSIMIS

ATQVE

CONSULTISSIMIS

quorumque devotionis atque honoris et reverentiae

culm semper prosequendis et venerandis

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO

DOMINO

DOMINO PETRO AUGUSTO
VON DER KETTENBURG

SERENISSIMO OLIM MARCHIONI BRANDENBURGO-CULEMBACENSI

A CONSILIIS INTIMIS ATQUE IN CURIA BAREUTHI JUDICI

GRAVISSIMO

MEISTERING ET EXCELSIOR

DOMINO

DOMINO PETRO AUGUSTO

VON DER KETTERBURG

SEHRERHABEND ALLE MACHEN BRANNENDESS-CESSIGENSI

A CONGRUENTIA ADQUE IN CUBA WAGETHE-INDICI

CESSIGEN

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTSSIMO DOMINO

DOMINO

CHRISTIANO ALBERTO

Libero Baroni A KIELMANNSEGGE

JUDICII AULICI ET PROVINCIALIS PRAESIDI

AMPLISSIMO, DIGNISSIMO

ILLUSTRATION ET EXPLICATIONS

ROMAIN

CHRISTIANO ALBERTO

I. P. B. B. B. A. KILMANSEGE

POSSIBLE ADVICE OF ECONOMISTS

ADDITIONAL INFORMATION

CONSULTISSIMO ET DOCTISSIMO DOMINO

DOMINO

JOANNI JACOBO ANDREAE TADDEL

SPECTATISSIMO JURIS UTRISQUE DOCTORI

CIVITATIS ROSTOCHIENSIS SYNDICO ET ILLUSTRISSIMAE

CANCELLARIAE JUSTITIAE ROSTOCHII FLORENTIS ADVOCATO

ET PROCURATORI MERITISSIMO

Hasce qualescunque studiorum suorum primitias

tamquam

publica animi ob tot tantaque ab his accepta beneficia
gratissimi monumenta, pro omnigena et diuturna Ipsorum
incolumitate vota suscipiens

Sacras offert

T a n t o r u m V i r o r u m

Gustroac
die XII Januar, MDCCCX.

cultor observantissimus et obsequiosissimus

JOANNES GEORGIUS JACOBUS CARNATZ

CONSPECTUS.

- I. Pars generalis (Caput I.) exponit
- A) Fata hujus doctrinae literaria (§. I.)
 - B) Fontes (§. II.)
 - C) Praeliminaria quaedam (§. III.)
- II. Pars specialis (Caput II.) adumbrat successionem conjugum ab intestato secundum jus Mecklenburgicum et quidem
- A) in ordine nobilium (*Titulus I.*)
 - 1) praedia equestria possidentium (§. IV.)
 - 2) ea non possidentium (§. V.)
 - B) in ordine civium (*Titulus II.*), praemisfis §. VI. nonnullis observationibus,
 - 1) in civitatibus, ubi communio bonorum viget (*Sectio I.*) et quidem
 - a) secundum jus Lubecense (*Divisio I.* §. VIII. et IX.)

- b) secundum jus Suerinense (*Divisio II. §. X.*)
- c) secundum jus Parchimense (*Divisio III. §. XI.*)
- d) secundum jus Marchicum (*Divisio IV. §. XII.*)
- 2) in civitatibus. ubi locum habet portio statutaria (*Sectio II.*)
 - a) de portione statutaria Lubecensi (*Divisio I. §. XIII.*)
 - b) de portione statutaria consuetudinaria (*Divisio II.*)
 - aa) in genere (§. XIV.)
 - bb) diversae ejus species (§. XV.)
- 3) in civitatibus, ubi jus tantum commune viget (*Sectio III. et §. XVI.*)
- C) in ordine rusticorum (*Titulus III.*)
 - 1) regula (§. XVII.)
 - 2) exceptiones (§. XVIII.).

Caput Primum

P a r s g e n e r a l i s.

§. I.

A. Fata hujus doctrinae literaria.

Doctrina, cujus primas lineas adumbrare aggredior, experta est fata omnium fere juris Megapolitani doctrinarum. Non paucae nimirum ejus partes discussae et expositae sunt variis excursionibus majorum operum partem facientibus ⁽¹⁾; sed omnis, quam hic tractandam nobis sumimus, materia, quamvis maximi sit momenti, tamen plerisque scriptoribus non ex instituto, sed data quasi occasione in aliarum quaestionum serie eam tractantibus ⁽²⁾, in omnibus partibus suis, totoque argumenti ambitu, hucusque nondum elaborata est, et merito dolendum est, operis a *Lueders*⁽³⁾, viro Clarissimo, editi Tomum secundum nondum publici juris factum esse.

(1)

- (¹) Hue praeprimis pertinent, quae infra partim allegavi scripta Jure consultorum patrum *Cotbmann, Stein, Westphalen, Nettelbladt, Balcke, Mantzel, de Kamptz*, reliquorum.
- (²) ex. gr. *E. F. F. Mantzel & Chr. Matth. Schaumkell* diss. de foemina Mecklenburgica in materia juris civilis et feudalis considerata (Rost. 1738. 4.) et *Joann. Christiani de Quistorp* diatribe: Von den Gerechtsamen des schönen Geschlechts nach gemeinen bürgerlichen und besonders nach Mecklenburgischen Lehnsgesetzen und Gebräuchen (in desselben kleinen juristischen Schriften Tom. I. n. III.)
- (³) Cujus Tract. über die Erbfolge der Ehegatten sowohl nach gemeinen, als nach besondern Mecklenburgischen, Lübschen und Rostockschen Rechten in Tom. I. (Rost. 1786, 8) jus tantum Romanum exponit,

§. II.

B. *F o n t e s.*

Prout non in omni Germania, ita nec in Megapoli nostra Successionis ab intestato conjugalis eadem est generalis omnium civium natura, quam in Codice Romano reperimus, omnibus omnium ordinum conjugibus eadem successionis jura tribuente. Jura Germanica inque iis quoque Megapolitana pro ordinum diversitate diversa definire jura successoria conjugum ex rationibus, quarum expositio harum pagellarum fines egreditur. Si ad leges. quae nostrum argumentum in Megapoli definiunt, respicimus, sive scriptae sint sive non, qua vim obligandi personas territoriivae partes iis subjectas duplicis eae sunt generis, nimirum

I. *Le-*

I. *Leges generales et universales*, quae Megapolitanos omnes omnesque Megapoleos partes vel primario vel in subsidium tantum concernunt, et respectu legislatoris habito iterum dispescuntur in

A) *Leges domesticas*, ad quas unice referenda Ordinatio politica Megapolitana de anno 1572. Tit. VII in specie §. Wie aber die Eheleute einander erben.

B) *Leges extraneas*, Jus Romanum nimirum et Germanicum, utrumque non solum in genere sed in specie qua nostrum argumentum per dictum ord. polit. titulum receptum et vel primario (§. IV. V. XVI. et XVII.) vel saltem in subsidium vicens.

II. *Leges speciales et particulares*, unam tantum civium classem unamve territorii partem stringentes, et quidem

A) vel *Nobiles* quo iterum ordinatio politica jam citata (§. IV.)

B) vel *Cives* et quidem

AA) *Cives omnium vel saltem multarum civitatum*, quae leges iterum sunt

1) vel domesticae, ad quas tantum constitutio Strelitzenensis de 23 Maii 1746 (¹) referenda,

2) vel extraneae et apud nos receptae, jus nimirum Lubecense et Marchicum (§. VIII. IX. et XI.)

BB) *Cives unius tantum civitatis*, quae leges sunt

1) vel scriptae

a) vel

a) vel a principe latae et datae, nimirum non solum nonnullae constitutiones particulares ⁽²⁾, sed non paucae quoque legum civitatis generalium praecipuis *Privilegiorum* et sic dictorum *Regulativorum civitatensum* circa hocce argumentum dispositiones, quas collegit et exhibet Camerae Imperii Assessor a Kamptz in *Civil. Recht der Herzogthümer Mecklenburg, Theil I. Abtheil. I. §. 112* usque *§. 155.*

b) vel a Magistratu civibusque vi juris statuendi conditae hinc *statutariae*, quo jus Rostochiense (*§. IX et XIII*) et jus Parchimense (*§. X*)

2) vel consuetudinariae (*§. VI et XIV*) per dictum ordinationis politicae locum expresse confirmatae,

c) vel rusticos. Juri Romano in regula inter eos vigenti sat multis in locis sese immiscuit lex specialis vel scripta vel consuetudinaria (*§. XVIII*), quam iterum expresse confirmavit ordinatio nostra politica.

(¹) In de Kamptz Beiträgen zum Mecklenburgschen Staats- und Privatrecht, Theil II. Abh. VIII. Anl. A.

(²) Huc refero 1) Ducis *Adolphi Friderici IV.* Megapolitano Strelitzensis constitutionem de 24 Julii 1759 de communione bonorum in civitate Neostrelitzensi obtinenda (in de Kamptz Beiträgen l. c. Adj. B.) 2) Ducis *Caroli* constit. de 4 Julii 1794 circa idem illud argumentum (ibid. Adj. D.) 3) Ducis *Friderici* Sue-rino-Megapolitani constitutionem de 2 Martii 1778 circa communem

nionem bonorum et successionem conjugalem in civitate Wittenburgensi (in *de Kamptz Mecklenburgschen Rechtsprüchen*, T. II. n. XC. adj. C.) 4) Ducis *Friderici Francisci* constitut. de 27 Julii 1799 circa idem argumentum in civitate Rhenensi (in *Schroeders neuester Gesessammlung* I Thl. II Lieferung n. CLXXXII.) 5) Ejusdem Serenissimi constitutionem de 28 Julii 1800 circa successionem conjugum in civitate Flaviae (in *de Kamptz Civilrecht* I Thl. II Abhandl. n. XXI.)

(*) Non possum non observare, hanc divisionem in tres praecipuas subditorum classes, quantumvis sit usitata, rem non penitus absolvere. Sed eam tamquam communem secutus sum, quamvis exceptiones, in quibus nonnulli unius classis cives, nostro saltem in argumento, aliis reguntur juribus, infra passim notaverim, ex. gr. §. VI et XVII.

§. III.

C. *Quaedam praeliminaria.*

Jam ex praemisfis liquet, argumentum nostrum non nisi secundum praememoratam diversorum ordinum diversitatem posse exponi.

In genere id tantum moneo, voce conjugis hic comprehensum esse utrumque conjugem superstitem, maritum aeque ac uxorem.

Quamvis in regula etiam apud nos obtineat, quod solae nuptiae faciant conjugum juraque dent conjugalia etiam successoria, jure tamen plurimarum civitatum Lubecensi⁽¹⁾, in specie Rostochienfi

chienenfi (2), Suerinenfi (3) atque Parchimenfi (4) successio, quam expositurus sum, nonnisi per thori consensionem locum sibi vindicat.

(1) *Mantzel* jus Mecklenb. et Lubecense illustr. Cent. II. jud. 47.

(2) *Rostock'sches Stadtrecht*, Lib. I. Tit. V. art. 5.

(3) *Hoevisch* jus Suerinense apud *de Westphalen* in monum. ined. T. I. p. 2039. licet in antiquioribus hujus juris codicibus hoc ita diferte non reperiatur. Neque *de Kamptz*, jus Suerinense tractans, hujus rei mentionem facit.

(4) *Statuta der Stadt Parchim* Art. XXVI. (apud *de Kamptz* *Mecklenburg. Civilrecht*, Theil I. Abtheil. II. n. XXV.)

Caput Secundum

P a r s s p e c i a l i s

*Successio conjugum ab intestato secundum jus
Mecklenburgicum.*

Titulus Primus

i n O r d i n e N o b i l i u m.

§. IV.

1) *Praedia equestria possidentium.*

Secundum legem, §pho anteced. praescriptam, quae in quoque Megapolitanorum ordine obtineat ab intestato conjugum successio,
juxta

juxta horum ordinum diversitatem inquirens, primum venio ad ordinem nobilium. Jura conjugum successoria hic differunt, prouti maritus praemortuus praedium equestre obiens possederit vel non possederit. *Priorem* casum quod attinet, res hisce, ni fallor, absolvitur principiis.

Si nempe

I) Successionem conjugis superstitis propriam et hereditariam respicias, distinguenda est successio

A) in ipsum praedium, quod praedefunctus possederit, equestre, quod si est.

1) *feudi nexu obstrictum*, per ejus naturam haec successio nunquam locum habet, si vero

2) *allodiale*, iis in casibus, in quibus secundum juris Romani sancita conjux conjugi ab intestato succedit, locum sibi vindicat.

B) a successione in caetera praemortui bona praeter praedium equestre, quae itidem juris Romani principiis tota regitur, quibus hinc, salvis infra ratione viduarum notatis exceptionibus, omnis propria conjugum nobilium successio continetur.

II) Sed sat durum et dulcissimo vitae consortio repugnans hoc visum majoribus, qui hinc juris peregrini rigorem etsi non per propriae successionis amplificationem, per *nonnulla* tamen viduae superstitis commoda atque levamina mitigarunt. Bipartitum conspicitur hocce levamen, prouti consistit

A) vel in annua usurarum fructuumve ex bonis praedefuncti perceptione, quam accipit

1) vel in compensationem illatorum, qua *dotalitium* vel *lucrum dotis*,

2) vel ad ferenda vitae et viduitatis onera, id quod *vidualitium* vel *vitalitium*, ipsa tamen lege non competens, vocatur, cujus utriusque speciei fundamenta, principia, natura atque diversitates nos hoc saltem loco speciatim occupare commode non possunt ⁽¹⁾.

B) vel in *propriae* partis bonorum praedefuncti acquisitione, quae pars *portio* audit *statutaria* vel *legalis*, viduae tantum competens, antiquis nostrae provinciae moribus introducta, et deinde, principiis juris Romani magis magisque irrepentibus, expressa lege provinciali ⁽²⁾ confirmata, in dimidia omnium rerum praedefuncti mariti mobilium et moventium, pecunia numerata unice excepta, consistit, quam portionem vidua jure proprietatis nanciscitur ⁽³⁾.

⁽¹⁾ De iis ex instituto egerunt *Henricus Nettelbladt* in libello singulari de dotalitio e legibus et moribus Germanorum speciatim Megapolensium (Rostochii et Wismariae 1746. 4.) *Fried. Gottf. Struve* resp. *Joann. Christ. Flath* diff. de lucro dotis ejusque privilegiis in concursu (Kilon. 1726. 4.) et *Adolph Friederich Trendelenburg*, resp. *Christian. Guilielm. Taddel* diff. de lucro dotis viduis ob secunda vota non auferendo (Bützovii 1772. 4.) cfr. multa loca in *Mantzelii* jure Meckl. et Lub. illustrato et in Selectis juridicis Rostochiensibus.

⁽²⁾

(²) Ordinatio politica de 1572. Tit. VII. §. finali.

(³) cfr. praeter *Mantzelium Sibrand* aliosque Ictos patrios, *Christiani Nettelblatt* resp. *Henrico Nettelblatt* diss. de vidua nobili Mecklenburgica praecipue de portione viduarum nobilium in Megapoli statutaria (Gryph. 1738. 4.) et *Andreae Frieder. Riedel* diss. de lucris legalibus, quae conjugibus, imprimis Viduae, in Megapoli competunt (Rost. 1799. 4.)

§. V.

2) ea non possidentium.

Nobiles, praedia equestria non possidentes, nostro in argumento, deficientibus pactis, juxta juris Romani normam unice reguntur, excluso, etsi in civitatibus earumque pagis degant, omni jure civitatenſi atque statutorio, ad eos, qua omnem saltem successionem, applicari vetito (¹).

(¹) Landesgrundgesetlicher Erbvergleich §. 433. *De Kamptz Mecklenb. Civil. Recht, Th. I. Abtheil. I. §. 187.* in aliis, praeter Rostochium, civitatibus hic casus existere non potest, nobilibus unice Rostochii jurisdictioni civitatenſi subjectis (§. VI.).

Titulus Secundus

i n O r d i n e C i v i u m.

§. VI.

Nonnullae observationes generales.

Progredior ad ordinem civium, quorum successio conjugalís ab intestato in tota hac doctrina majorem facit partem et fere in totum a jure communi est diversa.

Ante-

Antequam singula hujus successionis momenta perpendam et exponam, praeiungenda mihi videntur nonnulla.

Primo venit quaestio: quisnam hoc respectu ad civium ordinem sit referendus? In errorem nimirum incidet, si quemlibet ad ordinem nec nobilem nec rusticum pertinentem eo comprehenderit, eundemque in errorem incidet, si in notione civis urbici stricte sic dicti standum credideris, quum nostro in argumento vox civis vulgari strictius et latius pateat.

Nostro nimirum respectu civis est tantum is, qui *jurisdictioni civicae* in causa civili est subjectus, quae regula tamen in casu, §pho antecedente exposito, legalem suam patitur exceptionem. Qui dictam jurisdictionem non sortitur, etsi alio juris in primis publici respectu sit civici ordinis membrum, nisi specialis contraria adsit lex ⁽¹⁾, hoc sensu non est civis, et qui memoratae jurisdictioni est subjectus, eodem illo sensu civis reputatur, licet alias eive stricte et proprie sic dicto sit superior ⁽²⁾ vel inferior ⁽³⁾, licetque jure civitatis proprie sic venientis haud polleat ⁽⁴⁾.

Personae hinc civici ordinis jurisdictioni civitatenſi haud obnoxiae, ut hoc in genere observem, intuitu successionis conjugum ab intestato unice juris Romani principiis reguntur, id quod non nisi ratione academicorum Rostochiensium et personarum civicarum nonnullarum Neostrelitzii degentium infra positam admittit exceptionem.

Deinde in genere observandum, civitates Megapolitanas, qua longe maximam partem aevo esse fundatas, cui jus Romanum

in Megapoli fuit ignotum. Principia juris antiqui Germanici praeprimis Saxonici, harum urbium conditoribus familiaria, cum his in illas migravere, variis quidem nominibus variisque determinationibus, ast in universum inter semetipsa conspirantia. In altera Megapoleos parte conspiciebatur et adhuc conspicitur *jus Lubecense* multis concessum civitatibus Megapolitanis, in altera *jus Magdeburgense* sive *Marchicum* et deinde ex illo ortum *jus Suerinense*, *Rostochiense* et *Parchimense*, ex hoc autem *jus Neobrandenburgense* (5). Omnia haec civitatensia jura nonnullaeque consuetudines iis accedentes obtinuerunt conjugalibus successionis indolem, a Romana longissime diversam, cujus radices jus Romanum, quum valore apud nos pollere inciperet, convertere non potuit. Omnia prae memorata jura in eo conveniebant, quod conjugum supersititi partem bonorum praedefuncti tribuebant, quamvis haec pars cuique horum jurium non una sit eademque. Legislatio Ducum, quum saeculo decimo sexto conspici inciperet, hisce juribus non erat derogatoria, sed potius adversus jus Romanum auxilium praesidiumque eis attulit et jura cuique civitati omnesque ejuscunque loci circa successionem conjugalem consuetudines, modo ut liberis ad minimum dimidiam bonorum communium partem tribuant, confirmavit (6). Nostro ipsomet aevo, Germaniae statui juribusque originariis caeteroquin satis infelici universalique omnium jurium typo tam proclivo, in pluribus civitatibus, quas infra videbimus, jura illa antiqua, consuetudine hucusque obtinentia, expressa lege sunt confirmata (7).

Jura,

Jura, quae in Municipiis Megapolitanis circa successionem conjugum vigent, intuitu formae vel scripta vel consuetudinaria, ratione effectus vel innituntur *communione bonorum* conjugali et ex ea profluunt, vel *portionem* tantum *statutariam* sanciunt vel denique *juri communi*, Romano scilicet, simpliciter inhaerent, pro qua diversitate primas eorum lineas nunc adumbrabo.

(¹) Prouti ratione civium academiae Rostochiensis Statuta academica de 26 Aprilis 1625 et 10 Octobris 1642, de quibus conferatur *de Kamptz Mecklenb. Civilrecht*, Theil I. Abtheil. I. §. 100. und Abtheil. II. n. VII. et VIII.

(²) Consules, Senatores &c. Qua Consules vid. *de Kamptz Beiträge zum Mecklenb. Staats- und Privatrecht*, Th. I. obs. VIII. §. XXVI. nota 2, ejusdemque Mecklenb. Rechtsprüche, Th. I. n. LXXI.

(³) Cfr. *de Kamptz Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht*, l. c. §. XXVI et Meckl. Rechtsprüche, Th. I. n. LXXII.

(⁴) Quorsum in specie pertinent Judaei, inter quos, communionem bonorum conjugalem aliamve successionis conjugalis speciem, ut inter cives Christianae fidei incolentes urbem, obtinere, probatum dedit *de Kamptz in Meckl. Rechtsprüchen*, Th. I. nr. LXX. Judaei in ducatu Megapolitano-Stargardienfi expresso Constitutionis Serenissimi *Adolphi Friderici IV.* de 18 Sept. 1771. tenore communioni bonorum Marchicae, dicto in ducatu vigenti, (§. XII.) sunt subjecti. Cfr. *de Kamptz Beiträge* l. c. §. XXVI. et Adj. C. eaque postea ad Judaeos quoque Mirovienses est extensa (§. XVIII. nota 4.).

(⁵) Origines et fata omnium horum jurium accuratius exposuit *de Kamptz im Meckl. Civilrecht* Th. I. Abtheil. I. §. 167. usque §. 195.

(⁶)

(⁶) Ordinatio politica Megapolitana de 1572 Tit. VII., conferatur quoque §. XIV et XV.

(⁷) Exempla praebet de Kampe im Mecklenb. Civil-Recht, Theil I. Abtheil. I. §. 127, 139 et 148.

S e c t i o I.

in Civitatibus, ubi communio bonorum viget.

§. VII.

Primo loco veniunt civitates, in quibus inter conjuges viget communio bonorum. Jure Megapolitano universali nulla obtinet communio bonorum conjugalis, quamvis non defuerint, qui eam ex male intellecto Ordinationis politicae loco deducerent, qui tamen nihil nisi alio ex fundamento existentis bonorum communionis confirmationem continet. Quae ergo nobis innotuit bonorum communio, iis, quorum mentionem §phus praecedens continet, peculiaribus civitatum juribus innititur et huic consequens est vel *Lubecensis* et hujus filia *Rostochiensis*, vel *Suerinensis*, vel *Parchimensis*, vel *Magdeburgensis* five *Marchica* ejusque iterum filia *Neobrandenburgensis*.

Totam cujusvis harum conjugalium bonorum communio-
num naturam et indolem explicare instituti finis mihi non indul-
get; linquo, quidquid circa cujusvis originem, ambitum, modum
solvendi, effectus et quae sunt alia, observare possim tam in genere,
quam in specie intuitu effectuum vivente utroque conjuge quoad
aes alienum praestandum; id unice tantum monens, quod nempe

Communio bonorum Megapolitana in omni sua specie sit universalis et lucrum inde ad conjugum quemlibet profluens ab unilateraliter alterius voluntate independens.

(*) Dignus est hoc loco qui conferatur *Joachim Lucas Stein* in Tract. von der Erbfolge, so ex capite communionis bonorum nach Lübeckischen und andern ältern und neuern teutschen statutarischen Rechten hiesiger Gegenden vorzüglich Statt findet (in ejusdem Betrachtungen einzelner Rechtsmaterien, Theil IV. (Rost. 1783. 8.) nr. XI.

D i v i s i o I.

secundum jus Lubecense.

§. VIII.

Inter jura civitatenſia, conjugalem bonorum communionem fundantia, eminet primo veſtigio *jus Lubecenſe*. Natura communionis, hoc jure innitentiſ, ut paucis obſervem, ea eſt, ut, prout ex matrimonio tempore ejus diſſolutionis proles fuerit orta nec ne, conjux poſteriori caſu, de quo infra §. XIII, portionem accipiat ſtatutariam, priori autem communionis bonorum effectus locum ſibi vindicet, et ita quidem, ut conjux ſuperſtes uſque ad actualem cum liberis diſiſionem *in communione*, quam nominant, *prorogata* uſuſfructus Germanici jure ſub onere alendi, dotandi aliaque onera ſubminiſtrandi gaudeat, actuali autem in diſiſione *dimidiam omnium bonorum*, deducto aere alieno, *partem*, et, ſi maritus ſit, ſupellectilem bellicam optimamque veſtem, ſin autem uxor, annulum nuptialem praecipui loco accipiat, altera dimidia ad liberos alioſve heredes tranſeunte.

Haec

Haec indoles successione conjugalis in civitatibus Megapolitanis jure Lubecensi dotatis est retenta, quamvis, ut ex §pho sequente patebit, in nonnullis unus alterve hujus juris articulus sit immutatus, usuve destitutus, quorum in specie pertinet prae memoratum praecipuum et articulus 2 Tituli 2 Libri II juris Lubecensis, qui in nonnullis urbibus ex. gr. *Rehnae*, *Wittenburgii*, *Grevismolae*, *Gadebusci* &c. &c. vel secundum legem expressam vel secundum consuetudinem contrariam observantia caret, ut et in plurimis civitatibus uxori superstiti competit *optio*, utrum velit propria sua bona divisioni immiscere an non, quo priori casu omnium bonorum dimidiam, posteriori autem bonorum defuncti portionem *quartam* vel *virilem* accipit.

§. IX.

In quibusnam Megapoleos civitatibus jus Lubecense vigeat? quaestio est non omni aevo una sententia decisa. Fuit aevum, in quo Jure Consulti omnem conjugum successionem juri Romano abfimilem indicium atque effectum juris Lubecensis cantare solerent, sed altius juris Germanici et patrii studium sat nos docuit, praeter jus Lubecense quoque dari aliud, quam Romanum jus ⁽¹⁾. Sed successionem ab intestato conjugum hoc saltem loco unice curo, hincque urbes nostras, in quibus eam definit jus Lubecense, indicabo. Sunt hae:

- I. Rostochium, ubi quidem jus Lubecense in genere obtinet, sed peculiari jure statuario singulari nomine *Juris Rostochiensis* insignito, P. 2. Tit. 2. Art. 20. is ambitus portioni sta-

tutariae tributus est, ut conjugii permissa sit electio, velintne sua et conjugis defuncti bona communia ita cum liberis partiri, ut dimidiam partem sibi vindicet, an potius, praeceptis suis ipsius bonis, ex defuncti hereditate portionem virilem sibi fumere ⁽²⁾.

II. Boitzenburgium, ubi conjugii superfliti competit dimidia pars bonorum, soluto aere alieno et illatis suis sibi soli vindicatis ⁽³⁾.

III. Gadebuscum, in qua civitate conjux superstes gaudet jure optionis, velintne liberos separare, an non, et priori in casu dimidiam sui et praemortui conjugis patrimonii partem, posteriori autem casu suum proprium sola sibi retinet et ex bonis praemortui virilem una cum liberis portionem accipit ⁽⁴⁾.

IV. Gnoien, attamen nonnisi in casu, quo conjux superstes cum praedefuncti ascendentibus et collateralibus bona dividit, in quo sua propria bona sibi soli retinet, superfliti vero cum liberis concurrenti portio tantum virilis competit ⁽⁵⁾.

V. Hagenow, in quam civitatem jus Lubecense per §. LXVI. *ordinationis urbanae* de 24 Septembris 1756 introductum est ⁽⁶⁾.

VI. Kroepelin ⁽⁷⁾,

VII. Marlow ⁽⁸⁾,

VIII. Rehna, eadem tamen restrictione, quae apud civitatem Hagenoviensem allegata est ⁽⁹⁾.

IX. Ribnitz ⁽¹⁰⁾,

X. Sternberga ¹¹,

- XI. Suelz ⁽¹²⁾.
 XII. Wittenburg, eadem quoque modificatione, quam intuitu Hagenovii supra invenire licet ⁽¹³⁾.
 XIII. Grevismola ⁽¹⁴⁾.

(¹) *Assefor a Kampz* disquisitionem, in quibusnam Megapoleos civitatibus jus Lubecense vigeat, novum sub examen vocavit in *de Notzelblatz Archiv für die Mecklenburgsche Rechtsgelahrtheit*, Th. II. n. 3. harumque civitatum ibidem communicavit catalogum.

(²) Rostockisches Stadtrecht de anno 1757 T. II. Tit. II. *Georg Andr. Roggenbau* comm. die Gütergemeinschaft zwischen Ehegatten nach Lübschem und Rostockischem Rechte (Rostock 1801. 8.) *Westphalen* de indole practica usus juris Lubecensis in civit. Mecklenb. (Rost. 1728) §. XIII *Carl Fried. Walch* diff. de discrimine bonorum uxorum jure Rostochiensis sublato (Jenae 1773. 4.).

(³) *Mantzel* jus Meckl. et Lub. illustr. Cent. IV. jud. 17 et Cent. V. jud. 30.

(⁴) *Mantzel* jus Meckl. et Lub. illustr. Cent. II. jud. 47. *De Kampz* Meckl. Rechts. Sprüche, Theil II. n. XC. adjunctum sub Lit. E.

(⁵) *de Kampz* Meckl. Civil. Recht, Th. I. Sect. I. §. 122.

(⁶) Quam ordinationem excerpfit *de Kampz* im Meckl. Civil. Recht, I. c. §. 127.

(⁷) *Nun de* Bemerkungen über den Gebrauch des Lübschen Rechts in den Mecklenburgschen Städten (in den Beiträgen zur Erläuterung rechtlicher Gegenstände, Theil I. n. VIII.) *de Kampz* Meckl. Rechts. sprüche, Th. II. n. CLXVII et Civilrecht, Th. I. Abth. I. §. 129.

(⁸) *de Kampz* Meckl. Civil. Recht, Th. I. Abth. I. §. 134 et Abth. II. n. XIX. *de Westphalen* diff. de indole practica juris Lubecensis in civi-

civitat. Meckl. p. 9. *Kluever Beschreibung des Herzogthums Mecklenburg*, Th. II. p. 773.

(⁹) Jus Lubecense qua communionem et successionem conjugum per Regulativum jurisdictionis de 30 May 1791 §. 28. (In *Schroeder Neuester Gesetzsammlung*, Th. I. Abth. II. n. CCIX. primum est introductum, sed postea per rescriptum Summi regiminis de 27 Julii 1799 praeceptum, ne dispositio Libri II. Tituli II. Articuli II. usu polleat. Cfr. ibidem numero CLXXXII et de *Kampz Meckl. Rechtsprüche*, Th. II. n. XC. adj. A. et ejus *Civil-Recht der Herzogthümer Meckl.*, Th. I. Abth. I. §. 139.

(¹⁰) *Mantzel jus Meckl. ill. Cent. II. jud. 36 de Kampz Meckl. Civilrecht*, Th. I. Abth. I. §. 140.

(¹¹) *de Kampz Mecklenb. Civilrecht*, Th. I. Abth. I. §. 146.

(¹²) *de Kampz Mecklenb. Civilrecht*, l. c. §. 149.

(¹³) *Mantzel jus Mecklenb. ill. Cent. V. jud. 30. de Kampz Meckl. Rechtsprüche*, Th. II. n. XC. Anl. B. et C. et *Civilrecht*, l. c. §. 154, ubi communicatum rescriptum regiminale, per quod juris Lubecensis Lib. II. Tit. II. art. II. in hac civitate abrogatus est.

(¹⁴) *de Kampz Civilrecht*, l. c. §. 125. et *Meckl. Rechtsprüche*, Th. II. n. XC. ubi attestatum magistratus circa hocce argumentum invenire licet.

(*) Veteres patriae scriptores multas alias civitates tamquam jure Lubecensi pollentes allegaverunt, sed opinione, quidquid Romani non fit juris, jus esse Lubecense inducti, diversaeque nostrarum civitatum jura debite non separantes, ita ut ex. gr. juris Marchici et Parchimensis ante saeculum proxime elapsum ne mentionem quidem reperias.

Divi-

Divisio II.
secundum jus Suerinense.

§. X.

Secundum jus quoque Suerinense communio bonorum conjugalis obtinet ⁽¹⁾, a Lubecensi parum diversa. Vis et auctoritas hujus juris quamvis sensim sensimque in Megapoli obsoleverit, in nostro tamen argumento ejus vestigia atque reliquiae ad hunc usque diem supersunt, quum in civitatibus, jure Suerinensi dotatis, vigeat communio bonorum conjugalis, vi cujus conjux superstes, soluto matrimonio, vel utriusque bonorum *dimidiam*, vel prouti elegerit, si propria sua bona retinuerit, ex praedefuncti bonis *portionem* accipit virilem. Attamen in nonnullis civitatibus optio haec superstiti non amplius competit, sed semper sua bona retinet et *virilem* vel *quartam* praedefuncti bonorum *partem* accipit. Quae communio, quamvis diu Lubecensis fuerit reputata, re vera Lubecensis non est, ut jam inde patet, quod obtinet in civitatibus, in quibus jus Lubecense non valet. Ad hasce civitates pertinent *Suerinum* ⁽²⁾, *Malchinum* ⁽³⁾, *Malchow* ⁽⁴⁾, *Guestrovium* ⁽⁵⁾, *Roebel* ⁽⁶⁾, *Pentzlin* ⁽⁷⁾.

(¹) Cfr. *Hoevisch* in *Westphalen* monum. ineditis, Tit. I. p. 2039 et 2040.

(²) *Mantz* jus Meckl. ill. Cent. II. jud. 38 et Cent. V. jud. 30. De *Kamptz* Meckl. Civilrecht, Th. I. Abth II. p. 161 seq. Communicavit mecum fautor quidam plurima magistratus Suerinensis testimonia, vi quorum Suerini conjugi superstiti electio competit, utrum

utrum sua propria bona in massam dividendam conferre an sibi retinere velit. Priori casu dimidiam omnium bonorum, posteriori autem virilem bonorum praemortui partem nanciscitur. Praecipuum superstitis ibi nullum sibi vindicat locum.

(³) Juxta *Mantzel* jus Meckl. ill. Cent. IV. jud. 12. superstes accipit dimidiam, sed secundum *de Kamptz* Civilrecht, Th. I. Abth. I. §. 132. matrimonio prole non destituto, portionem tantum virilem, si vero desit proles, quartam partem nanciscitur, utroque casu propriis suis bonis sibi retentis.

(⁴) *de Kamptz* l. c. §. 133.

(⁵) *de Kamptz* l. c. §. 126. *Cothmann* responsa Lib. I. resp. XXI. sed hodie superstes, non habito numeri liberorum respectu, ibi portionem virilem jure proprietatis accipit, una cum thoro, quem praecipuum sibi vindicat, bonis suis retentis, *de Kamptz* l. c.

(⁶) *de Kamptz* l. c. §. 141. superstes nimirum, existentibus liberis, portionem virilem, illis vero non existentibus nihil nanciscitur, nisi quod ex jure communi hic applicando ipsi competit.

(⁷) *de Kamptz* Meckl. Rechtsprüche, Th. I. n. LXXII.

(*) In aliis civitatibus, jure Suerinensi olim pollentibus, nec in nostro argumento ullum ejus vestigium superesse mihi videtur.

Divisio III.

secundum jus Parchimense.

§. XI.

Jure Parchimensi universalis locum habet bonorum communitio (¹), cujus effectus is est, ut conjux superstes post alterius obitum omnium utriusque conjugis bonorum *dimidiam* jure dominii cum plena disponendi facultate nanciscatur, id quod antiquissimo jam

jam civitatis privilegio ⁽²⁾ usu omnium memoria diuturniori, rebus judicatis statutisque innititur ⁽³⁾. Cautum praeterea est hisce statutis, ut conjux superstes, antequam ad ulteriora transgrediatur sponsalia, cum primi thori liberis publice dividat, cui, hisce sponsalibus abstinenti, nulloque liberorum ad divisionem provocante, communionem cum liberis prorogare licet, quo casu intuitu alterius dimidia nulla, nisi ususfructus, jura habet ⁽⁴⁾.

Locum sibi vindicat haec communio bonorum non solum intra moenia Parchimensia sed in praediis quoque ad cameram civitatisensem pertinentibus, exclusis tamen eorum conductoribus ⁽⁵⁾, et notandum praeterea, magistratus civici membris competere electionem, an quoad successionem hic ventilatam jure particulari demum tradito, an potius juris communis uti velint principiis ⁽⁶⁾.

Jus Parchimense olim quidem in nonnullis aliis civitatibus, *Sternbergae* nempe, *Goldbergae*, *Lübzii* atque *Plaviae*, valuit, sed ibi sensim sensumque in defuetudinem abiit ⁽⁷⁾.

(¹) *Statuta urbis Parchimensis* Art. XXVI. (in *de Kampz Mechl. Civilrecht* Th. I. Abth. II. n. XXV.) attestatum magistratus Parchimensis de 1623. (in *Baleke* diss. de communione bonorum a conjuge superstita cum liberis continuata (Rostoch. 1757.) §. I. nota d. *de Kampz Mechl. Rechtsprüche* Th. I. n. LXV.) *Manzel* dissert. specialia juris statutarii Parchimensis exhibens (Rost. 1757.) cap. I. §. XXVI. seqq.

(²) Cfr. Privilegium Burevini de 1218. (in *Rudloff* cod. diplom. Fasc. I. n. I.) hereditas per medium dividenda.

(³) Cfr. nota 1.

(⁴) *de Kampz Mechl. Rechtsprüche* Th. I. n. LXV.

(⁵) *Mantzel* diff. cit. in addit. 4 et 5. *de Kamptz* Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 107. not. 4. et §. 189. nota *.

(⁶) *de Kamptz* Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 189. nota **.

(⁷) *ibidem* §. 190.

D i v i s i o I V .

s e c u n d u m j u s M a r c h i c u m .

§. XII.

Naturam et indolem juris Marchici vel Magdeburgensis in ducatu Stargardo-Megapolitano vigentis et communionis bonorum inde fluentis et in octo hujus ducatus urbibus, *Neostrelitzii* nimirum, *Neobrandenburgii*, *Friedlandii*, *Woldegkii*, *Fuerstenbergii*, *Wesenbergii*, *Palaeo-Strelitzii* et *Stargardiae* obtinentis, quem saepe allegavi, Camerae Imperialis Assessor *de Kamptz* peculiari commentario illustravit (¹). Si ad meum respicio thema, id tantum ex hoc jure observo, quod conjugio morte soluto, conjux superfles utriusque conjugis bona hujusque communia cum liberis aliisque praedefuncti heredibus dividat, alteramque *dimidiam* partem totam una cum praecipuo mobiliari (²) jure proprietatis retineat, nullis vero defuncti heredibus existentibus, totam accipiat massam (³).

(¹) Nempe in ejus Beiträgen zum Mecklenb. Staats- und Privatrecht Th. II. Abh. VIII. et Th. IV. Abh. XVII.

(²) Cujus specificatio impressa est in *de Kamptz* Civilrecht der Herzogthümer Mecklenburg, Th. I. Abth. II. n. XXII.

(³) Cfr. latius *de Kamptz* in den Beiträgen Theil II. Abhandl. VIII. §. XXXIII. seqq.

Sectio

S e c t i o II.

in Civitatibus ubi locum habet portio statutaria.

D i v i s i o I.

de portione statutaria Lubecensi (*).

§. XIII.

Secundo loco (§. VI. et VII.) sequuntur civitates, in quibus locum habet *portio statutaria*, quae est bonorum praedefuncti conjugis pars quota conjugis superstiti, propria sua bona sibi soli vindicanti, jure proprietatis competens.

Prima hujus portionis species est ea, quae *jure innitur Lubecensi*, et locum habet in casu, quo nulla ex matrimonio proles est profecta (§. VIII.). *Dimidia* bonorum praedefuncti conjugis *parte* consistens, ita constituitur, ut superstes, si est maritus, retineat sua propria aequae ac in matrimonio acquisita bona et uxoris bonorum *dimidiam* accipiat, partem alteram ejus heredibus restituens; sin autem est uxor, illata existentia maritique bonorum partem *dimidiam* sibi vindicet, altera parte *dimidia* heredibus ejusdem relicta. Haec portionis statutariae pars in iis civitatibus, quae jure Lubecensi gaudent, §. IX, locum habet.

(*) vid. Joach. Fried. Carnatz avi defuncti, dissert. inauguralem de portione conjugum statutaria Lubecensi, Praeside Christiano Nettelbladt Gryphiswaldiae die XXIII Maii MDCCXXXVIII. publice def.

Divisio II.

de portione statutaria consuetudinaria.

§. XIV.

a) *in genere.*

Sed principiis, hucusque expositis, majores haud sublitere, eaque potius in locis etiam, nullo jure Lubecensi aliove statutorio praeditis, adoptavere. Conjugem superflitem omni ex bonis praedefuncti portione plane esse arcendum, thesis est, quae in civitatibus paene omnibus foro depellebatur, et quaedam potius pars quota ei fere ubique assignabatur. Sic invaluit portio statutaria, quae, ut ex Codicillo jurium civitatum, illustr. *de Westphalen* monumentis ineditis et quidem Tomo I. inserto, apparet, olim plerumque bonorum erat dimidia. Ordinatio Politica Megapolitana de anno 1572. Tit. VII. omnes nostri argumenti consuetudines in genere confirmavit, id unice tantum providens, ut dimidia ad minimum pars bonorum liberis maneat sarta salvaque. Sed dimidia magis magisque obsolevit et loco ejus variae ortae sunt portiones statutariae species.

§. XV.

b) *diversae ejus species.*

Harum specierum sequentes mihi innotuerunt.

In nonnullis civitatibus distinguitur inter matrimonium prole vel ornatum, vel destitutum, et conjugii superfliti tantum priori in casu, et quidem iterum liberorum numeri respectu mox habito, mox neglecto, pars quota, plerumque *quarta*, vel virilis, ex bo-

nis

nis praedefuncti tribuitur, eodem illo conjuge sua sibi soli bona vindicante ⁽¹⁾; in casu autem posteriori superfliti nihil, nisi interdum aliquam mobilis partem sibi sumere permittitur ⁽²⁾. In aliis contra civitatibus ad proles existentiam in definienda portione statuta non respicitur, quamvis ejus quantitas differat, quippe mox *dimidiam* ⁽³⁾ mox quartam ⁽⁴⁾ mox virilem ⁽⁵⁾ bonorum praedefuncti partem, non raro cum *praecipuo* conjunctam ⁽⁶⁾ amplectens, conjugii superfliti semper competente facultate, propria sua bona sibi retinendi. In aliis denique civitatibus jus quidem obtinet commune, attamen conjux superstes accipit ex praemortui bonis unum alterumve mobiliare ⁽⁷⁾.

(¹) v. c. *Laage* (*de Kamptz Mecklenb. Rechtsprüche Th. I. n. LXXI und Mecklenb. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 130.*) *Plan* (ibidem §. 138. und Abth. II. n. XXI. ut et ejusdem *Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht Th. IV. Aphor. 16.*)

(²) ut in *Laage* cfr. notam praecedent.

(³) v. c. *Neokalden* (*de Kamptz Beiträge zum Mecklenb. Staats- und Privatrecht Th. V. Aphor. 36 et ejusdem Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 128.*)

(⁴) Exemplum praebet *Grabow* (*de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 124.*)

(⁵) ex. gr. *Neubuckow* (*de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 115.*) *Crakow* vigore consuetudinis lege expressa confirmatae (ibidem §. 116) *Goldberg* (ibidem §. 123 et *Meckl. Rechtsprüche Th. I. n. LXX.*) *Nenstade* (*de Kamptz Meckl. Civilrecht Theil I. Abth. II. Adj. XX. ad n. 4.*) *Teterow* (ibidem Abth. I. §. 151.)

(⁶) Sic *Crivitzi* superstes nanciscitur portionem virilem simulque loco
prae-

praecipui suppellectilis quasdam partes (*de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 117.*)

(⁷) v. c. *Tessin* (*de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 150.*)

(*) Quodammodo, si velis, huc referre potes eas portiones statutaras, quae jure scripto quidem innituntur, aut consuetudinibus sunt immutatae atque modificatae (§. X, et XIII).

S e c t i o I I I .

in civitatibus ubi jus tantum commune viger.

§. XVI.

Tertio loco (§. VI) veniunt civitates sat quidem paucae, in quibus circa nostrum argumentum nullum valet jus statutarium, sed unice jus Romanum, quorsum pertinent *Doemitz* (¹), *Stavenhagen* (²), *Schwaaen* (³), *Tessin* (⁴) et *Wahren* (⁵).

(¹) *de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 118.*

(²) *de Kamptz Meckl. Civilrecht l. c. §. 145.*

(³) *de Kamptz Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 142.*

(⁴) ibidem §. 150, excepto tamen praecipuo mobiliari §. antec. not. 7. allegat.

(⁵) *de Kamptz Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht Th. I. Aphor. 5. ejusque Meckl. Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 152.*

T i t u l u s T e r t i u s

i n O r d i n e R u s t i c o r u m .

§. XVII.

1) R e g u l a .

Venio nunc ad ordinem rusticorum, quo nostro in argumento refero omnes personas ruri degentes et jurisdictioni patrimoniali sub-

jectas

jectas ⁽¹⁾. Inter eosdem, nullo domaniorum et praediorum equestrium habito discrimine, quod ad materiam nostram attinet, in regula obtinere jus Romanum, satis superque constat ⁽²⁾.

(¹) *Schriptsasfi* ruri degentes vel nobiles vel ignobiles principiis §. V. et VI. expositis reguntur.

(²) Ordinatio politica de 1572. Tit. VII. *De Kamptz Weßl. Civil. Recht*, Th. I. Abtheil. I. §. 104. et 106.

§. XVIII.

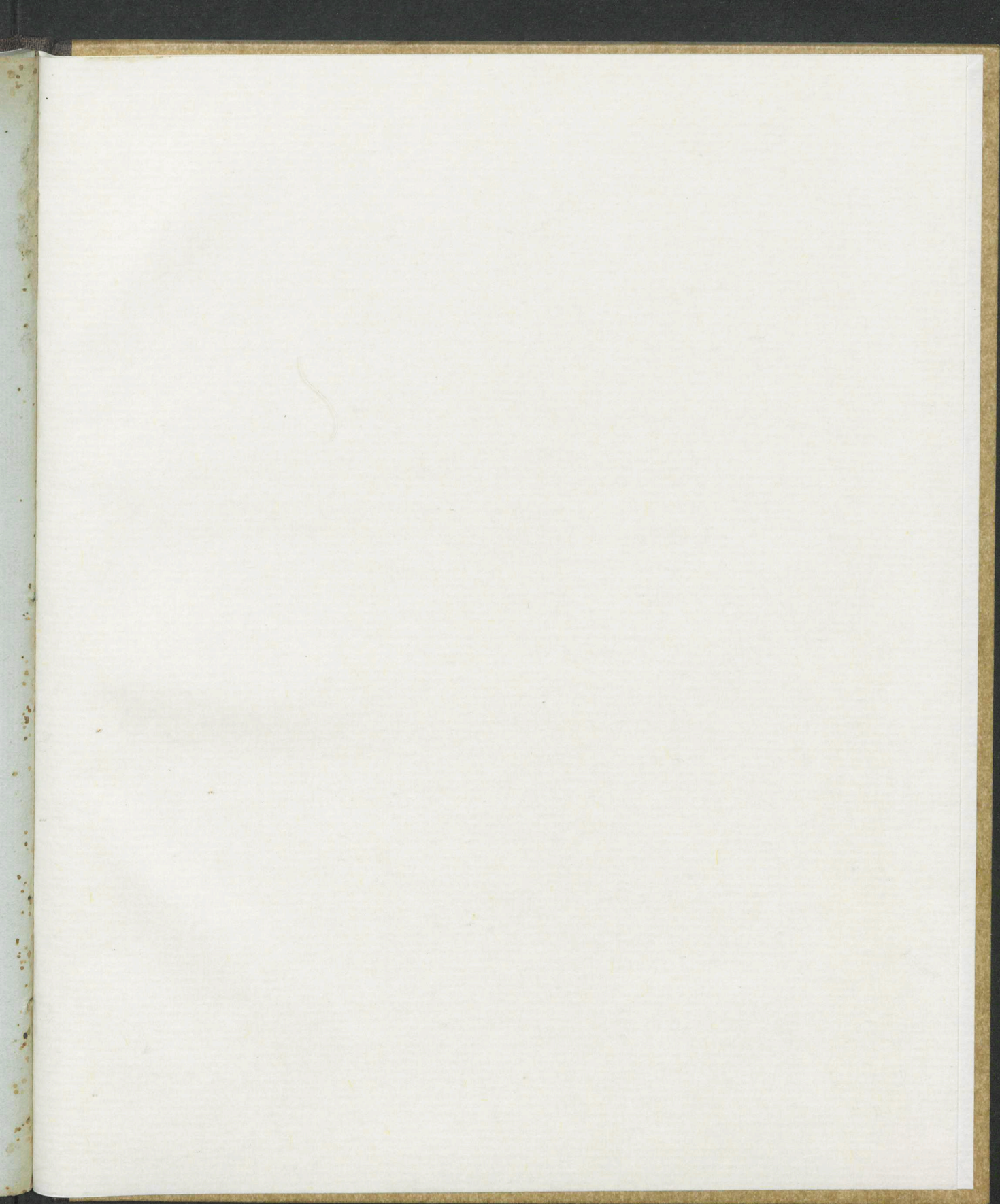
2) *e x c e p t i o n e s.*

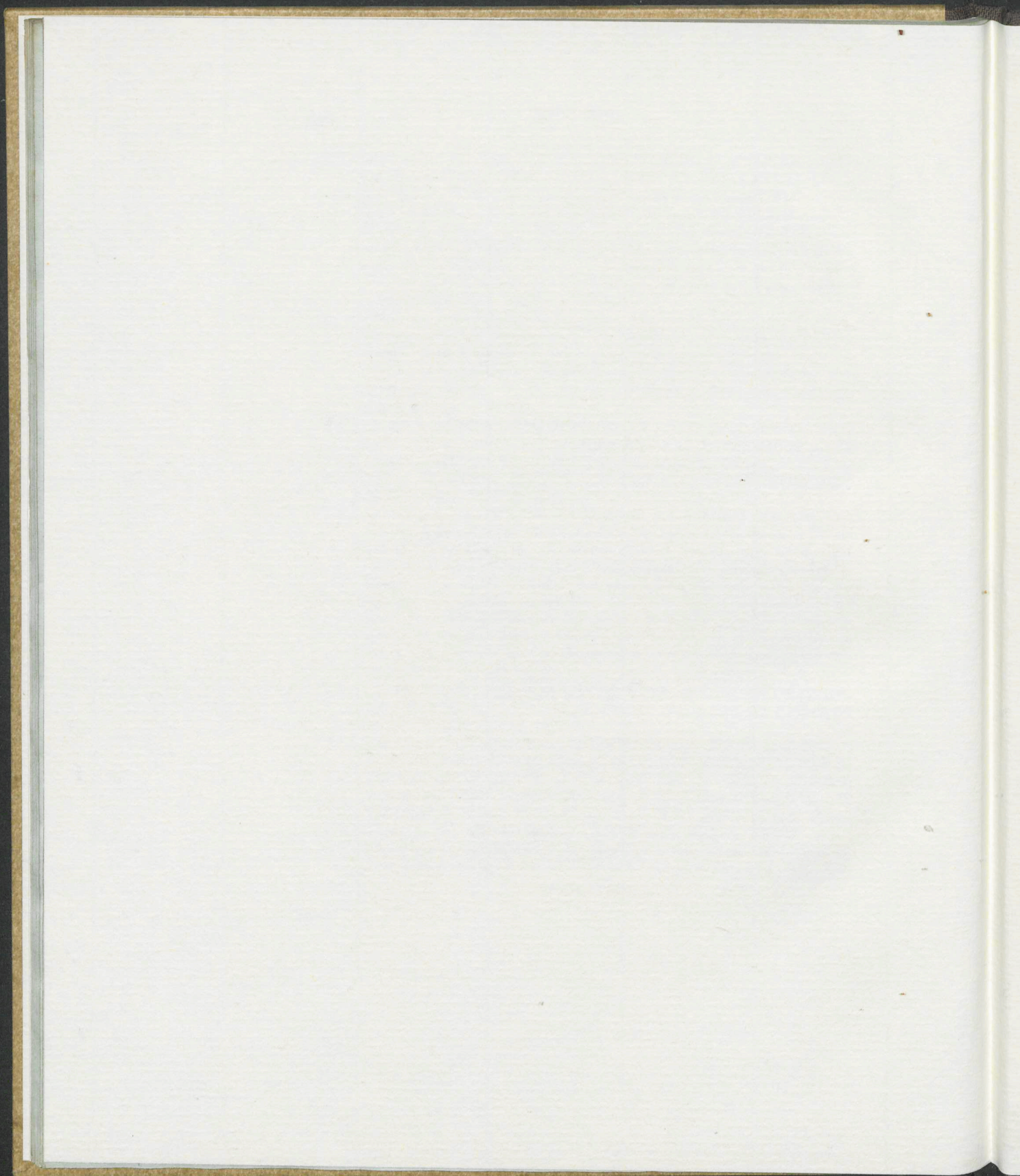
Sed et haec regula nonnullis exceptionibus partim lege expressa, partim consuetudine innitentibus subjecta est.

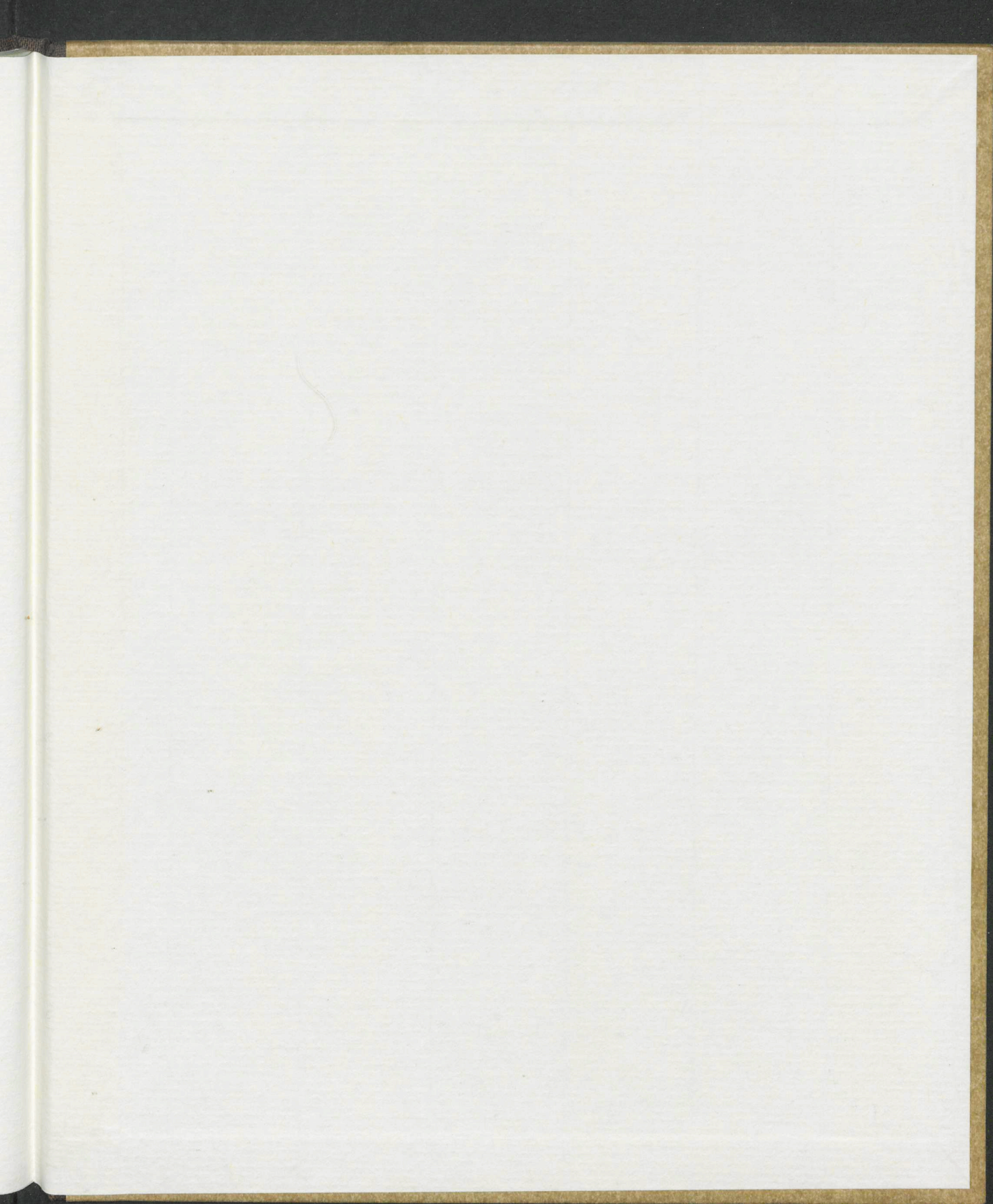
I. Legem quod attinet *expressam*, non solum plurimi civitatum praeprimis urbis Rostochiensis ⁽¹⁾ pagi juribus civitatensibus, Lubecensi in specie, Parchimenfi atque Suerinenfi sunt praediti ⁽²⁾, indeque communio bonorum conjugalit et portio statutaria in iis reperiuntur ⁽³⁾, sed aevo quoque posteriori vigore legis expressae ejusmodi jura in nonnullis vicis pagisque legalem nacta sunt vim ⁽⁴⁾.

II. Et ubi lex defuerit expressa, haud raro *consuetudo* eadem illa jura introduxit inter se maxime diversa. E.g. in permultis domaniorum, ordinis equestris et civitatum pagis vi consuetudinis, suis propriis bonis sibi retentis, portionem virilem tamquam statutariam jure proprietatis ⁽⁵⁾, in aliis vero iisdemque plurimis pagis thorum vestemque optimam tamquam praecipuum ⁽⁶⁾ consequitur conjux superstes, ex quo majores haud raro sed non julte vel ad communionem bonorum conjugalem ⁽⁷⁾ vel ad jus Lubecense inducendum tam proclives conspiciuntur.

- (¹) Confirmatio Privilegiorum Urbis Rostochiensis de 26 Aprilis 1748. (in *Mantzel* neuen Meckl. Staats-Kanzlei Th. II. n. XXXVI.) Rostocker Erbvertrag de anno 1788 § 47 et 106, exclusis et hic nobilibus, ibid. §. 106. Erwießener Bestand der von dem engern Ausschuss und der auf dem Landtage v. 1788 gewählten Committee gegen den neuen Rostocker Erbvertrag anwendlich befundenen Einrichtungen (Rost. 1789 fol.) p. 24. et adjuncta A et C ut et reliqua impressa, quae allegavit de *Kampitz* im Civilrecht der Herzogthümer Mecklenburg Th. I. Abschn. I. §. 187.
- (²) Conferatur de *Kampitz* l. c. §. 107. 182. 187. 189.
- (³) *Mantzel* Selecta juridica Rostochiensia Fasc. I. sp. 47. posit. 5. Fasc. III. sp. 1. assert. 18. sp. 18. aff. 10 Fasc. V. sp. II. p. 15. *De Westphalen* monumenta inedita T. IV. p. 976. *Kluever* Beschreibung des Herzogth. Meckl. T. II. p. 774. de *Kampitz* Mecklenb. Civilrecht Th. I. Abschn. I. §. 107.
- (⁴) ex. gr. Constitutio Megapolitano-Strelitzenensis de 12 Septembris 1792, cujus vigore communio bonorum Marchica in vico Mirow, ubi intuitu incolarum Christianae fidei non obtinet, ratione Judaeorum valet, de *Kampitz* Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht, Bd. II. Abh. VIII. §. XXVI.
- (⁵) Sic ex. gr. in praefectura Stargardiensi vidua rustici, retentis suis illatis, 3 pluribusque liberis existentibus, portionem virilem, iisque autem vel prorsus non vel numero minori repertis, quartam accipit partem (de *Kampitz* Beitr. zum Meckl. Staats- und Privatrecht Th. II. Abh. VII. §. XXIII. et adj. B. B.) id quod in plurimis aliis quoque ducatus Strelitzenensis praefecturis obtinere, mihi confirmatum est, Eandem observantiam intuitu pagorum Monasteriorum Dobbertinensis et Malchoviensis attestatur de *Kampitz* im Civilrecht Th. I. Abth. I. §. 217. cfr. quoque *Mantzel* selecta juridica Rost. Fasc. III. sp. 1. aff. 10. sp. 18. aff. 10. et de *Kampitz* Civilrecht l. c.
- (⁶) *Mantzel* Selecta juridica Rostochiensia sp. XLVII positio Mecklenburgica 4 et jus Meckl. et Lub. illustr. Cent. II. jud. 47. de *Kampitz* Civilrecht l. c. §. 217. nota 2.
- (⁷) Quae communio bonorum pagis tamen non prorsus est exul, obtinet enim communio bonorum Lubecensis in pagis civitatis Rostochiensis, Parchimensis in praediis civitatis Parchimi (§. XI.) et Marchica non solum Mirovii intuitu Judaeorum sed quoque in praedio agresti (Bauhofe) Palaeo-Strelitzeni, de *Kampitz* Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht, Th. II. Abh. VIII. §. XXVI.
- (*) Ejusmodi consuetudines in pagis circa successionem conjugum vigentes expresse confirmavit *Ordinatio politica* de 1572. Tit. VII.

- (¹) Confirmatio Privilegiorum Urbis Rostochiensis de 26 Aprilis 1748. (in *Mantzel neuen Meckl. Staats-Kanzlei* Th. II. n. XXXVI.) Rostochscher Erbvertrag de anno 1788 § 47 et 106, exclusis et hic nobilibus, ibid. §. 106. Erwiesener Bestand der von dem engern Ausschuss und der auf dem Landtage v. 1788 erwählten Committee gegen den neuen Rostochschen Erbvertrag anwendlich befundenen Einrichtungen (Rost. 1789 fol.) p. 24. et adjuncta A et C ut et reliqua impressa, quae allegavit de *Kampz* im Civilrecht der Herzogthümer Mecklenburg Th. I. Abschn. I. §. 187.
- (²) Conferatur de *Kampz* l. c. §. 107. 182. 187. 189.
- (³) *Mantzel Selecta juridica Rostochiensia* Fasc. I. sp. 47. posit. 5. Fasc. III. sp. 1. assert. 18. sp. 18. ass. 10 Fasc. V. sp. II. p. 15. *De Westphalen monumenta inedita* T. IV. p. 976. *Kluever Beschreibung des Herzogth. Meckl. T. II. p. 774. de Kampz Mecklenb. Civilrecht* Th. I. Abschn. I. §. 107.
- (⁴) ex. gr. Constitutio Megapolitano-Strelitzensis de 12 Septembris 1792, cujus vigore communio bonorum Marchica in vico Mirow, ubi intuitu incolarum Christianae fidei non obtinet, ratione Judaeorum valet, de *Kampz Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht*, Bd. II. Abh. VIII. §. XXVI.
- (⁵) Sic ex. gr. in praefectura Stargardienſi vidua rustici, retentis suis illatis, 3 pluribusque liberis existentibus, portionem virilem, iisque autem vel prorsus non vel numero minori repertis, quartam accipit partem (de *Kampz Beitr. zum Meckl. Staats- und Privatrecht* Th. II. Abh. VII. §. XXIII. et adj. B. B.) id quod in plurimis aliis quoque ducatus Strelitzensis praefecturis obtinere, mihi confirmatum est. Eandem observantiam intuitu pagorum Monasteriorum Dobbertinensis et Malchoviensis attestatur de *Kampz im Civilrecht* Th. I. Abth. I. §. 217. cfr. quoque *Mantzel selecta juridica* Rost. Fasc. III. sp. 1. ass. 10. sp. 18. ass. 10. et de *Kampz Civilrecht* l. c.
- (⁶) *Mantzel Selecta juridica Rostochiensia* sp. XLVII positio Mecklenburgica 4 et jus Meckl. et Lub. illustr. Cent. II. jud. 47. de *Kampz Civilrecht* l. c. §. 217. nota 2.
- (⁷) Quae communio bonorum pagis tamen non prorsus est exul, obtinet enim communio bonorum Lubecensis in pagis civitatis Rostochiensis, Parchimensis in praediis civitatis Parchimi (§. XI.) et Marchica non solum Mirovii intuitu Judaeorum sed quoque in praedio agresti (Bauhofe) Palaeo-Strelitzensi, de *Kampz Beiträge zum Meckl. Staats- und Privatrecht*, Th. II. Abh. VIII. §. XXVI.
- (*) Ejusmodi consuetudines in pagis circa successionem conjugum vigentes expresse confirmavit *Ordinatio politica* de 1572. Tit. VII.

